

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

NR. 15D/ 8807/ 23.08.2022

Direcția Relații Publice

MINISTERULUI CULTURII

DEPARTAMENTUL RELAȚII CU PUBLICUL

Vă transmitem alăturat, spre competență soluționare, memoriul domnului CLARK ROLAND , e-mail CLARKR@LIVERPOOL.AC.UK.

Vă rugăm să dispuneți verificarea aspectelor semnalate și luarea măsurilor legale ce se impun, cu informarea, în termenul legal, a Secretariatului General al Guvernului și a petentului .

Cu stimă,

DIRECTOR

OANA MARINA BRĂNCOVEANU

PM

152 / 2807/2022

From: Clark, Roland <clarkr@liverpool.ac.uk>
Sent: Thursday, 7 July 2022 16:09
To: pm@gov.ro
Subject: ***SPAM*** Scrisoare deschisa de la Societatea de Studii Românești

Acest mesaj este primit de pe un server de email extern, iar adresa expeditorului este: clarkr@liverpool.ac.uk
In cazul in care nu exista o corelare intre numele expeditorului si adresa acestuia de email va rugam sa fiti prudent/a si nu dati click pe linkuri care va directioneaza pe pagini web pe care nu le cunoasteti, nu transmiteti date personale sau de conectare.

Stimate dl. Ciuca,

Mă adresez în numele Societății de Studii Românești (SRS), o asociație internațională de cercetători din Europa, America de Nord și Asia dedicată promovării studiului profesional, criticii și cercetării tuturor aspectelor culturii și civilizației românești, în special în ceea ce privește România și Republica Moldova. SRS susține categoric petițiile recente și este în asentimentul expresiilor de frustrare și îngrijorare referitoare la noile reguli privind accesul la documentele de arhivă ale Arhivelor Naționale ale României.

Conform declarației UNESCO din 2011, „Arhivele constituie un patrimoniu unic și de neînlocuit transmis din generație în generație. Surse de informație credibilă pentru o guvernare responsabilă și transparentă, arhivele joacă un rol esențial în dezvoltarea societăților contribuind la constituirea și salvarea memoriei individuale și colective”. Ca cercetători, prețuim libertatea academică, bazată pe diverse garanții constituționale (art. 30 libertatea de exprimare, art. 31 dreptul la informație, autonomia universitară art. 32 para. 6). Prin urmare, suntem consternați de restricțiile actuale privind accesul la documentele de arhivă și de lipsa finanțării și a sprijinului acordat arhivelor. Noi vă rugăm să acordați:

- 1) Acces egal și nerestricționat la toate documentele din colecția Arhivelor Naționale. Precizăm că toate aceste documente nu prezintă vreun risc pentru securitatea României, ele fiind create înainte de 1989, iar unele în perioada celui de-al Doilea Război Mondial sau chiar și mai înainte. Accesul la documentele de arhivă este un pas crucial în tranziția de la o societate totalitară la una democratică deschisă și este în conformitate cu articolul 24 al Legii 182/2002, care prevede că nu pot fi clasificate, ca secrete de stat, informații, date sau documente „în scopul ascunderii încălcărilor legii, erorilor administrative, limitării accesului la informațiile de interes public, restrângerii ilegale a exercițiului unor drepturi ale persoanelor sau lezării altor interese legitime” și nici documentele referitoare „la o cercetare științifică fundamentală”, care nu au „o legătură justificată cu securitatea națională”. Până acum, dacă un cercetător avea acces la un document, acesta nu putea fi refuzat altcuiva. Multe dintre documentele cu acces acum interzis au putut fi cercetate înainte de instituirea restricțiilor, iar unele au fost și publicate. Istoricii, cercetătorii și arhiviștii nu își pot îndeplini sarcinile profesionale fără acces la aceste colecții de arhivă. Solicităm, așadar, ca restricțiile actuale să fie eliminate cât mai repede posibil.
- 2) O nouă lege a arhivelor care să garanteze accesul public și egal al cercetătorilor la toate fondurile Arhivelor Naționale, în conformitate cu Recomandarea Nr. R (2000) 13 al Consiliului Europei, care se referă la accesul și utilizarea arhivelor istorice ale Uniunii Europene (HAEU).
- 3) Trecerea Arhivelor Naționale din jurisdicția Ministerului de Interne la Ministerul Culturii. Standardul internațional pentru arhive este că Arhivele Naționale sunt fie autonome, fie în subordinea Ministerului Culturii sau echivalentului acestuia. Pentru că se referă la patrimoniul național, misiunea Arhivelor Naționale – aceea de a colecta, păstra, administra și garanta transmiterea memoriei colective prin intermediul documentului istoric –

ține de responsabilitatea Ministerului Culturii și nu a Ministerului de Interne. Conducerea Arhivelor Naționale nu trebuie să implice cenzură sau vreo implicare a DGPI.

- 4) Asigurarea unei finanțări adecvate pentru a permite arhivelor să își îndeplinească atribuțiile prevăzute de lege. Conform Strategiei Arhivelor Naționale 2015-2021, "principala instituție de arhivă a statului român a fost nevoită să supraviețuiască cu mijloace învechite, extrem de reduse: o concepție și o bază juridică întruchipate de Legea nr. 16/1996, repede depășite de realitate, lipsa modernizării, în primul rând a informatizării, personal insuficient, în reducere drastică după 2008 și parțial deprofesionalizat din cauza lucrărilor de nivel inferior, un buget simbolic, de supraviețuire. A rezultat o slăbire continuă a instituției și o creștere a discrepanței dintre obligațiile legale și posibilități. Toate au culminat cu seria de măsuri din perioada 2006-2011 (obligarea prin lege de a prelua state de plată, degradarea în rang administrativ la toate nivelurile, reducerea drastică de personal, reduceri bugetare ș.a.), care au adus instituția practic în prag de colaps." În calitate de utilizatori ai Arhivelor Naționale, membrii noștri nu au văzut nicio îmbunătățire de când aceasta a fost scrisă acum șapte ani. Dimpotrivă, Curtea de Conturi a României a raportat în 2017 că "reorganizarea instituției la nivel de direcție a atras retrogradarea de nivel a tuturor funcțiilor de conducere din subordine, aspect care a influențat negativ relațiile de autoritate, de reprezentare și de control la creatorii și deținătorii de documente, în special în cazul celor 42 de structuri teritoriale. În ceea ce privește numărul de posturi prevăzute, în perioada 2009-2015, reorganizările succesive de la nivelul instituției au însemnat atât modificarea statutului instituției, cât și desființarea unor posturi, fiind înregistrată astfel o scădere semnificativă a acestora, de la 1.728 posturi la 714 posturi (număr menținut și în anul 2015)."

Trebuie luate măsuri urgente în lumina acestei situații de criză.

Vă mulțumim pentru înțelegere.

În speranța unei soluționări pozitive,
Dr. Roland Clark, FHEA, FRHistS
President, Society for Romanian Studies
<https://society4romanianstudies.org/>